

DIVADLO JÁRY CIMRMANA – DLOUHÝ, ŠIROKÝ A KRÁTKOZRÁKÝ

Obr: Hej, vy tam dole!

Zlatovláska: Panebože, obr!

Obr: A hele, nevěsta! Tak sis to rozmyslela?

Zlatovláska: Nic jsem si nerozmyslela. Zde je můj nastávající a bude se s tebou bít, ty stvůro. Vlastně nestvůro.

Bystrozraký: Ne tak zhurta, princezno. Třeba to s ním půjde po dobrém.

Obr: Seřad'te se, bude oběd.

Bystrozraký: No vidíte, chce nás dokonce pohostit.

(Všichni se řadí do zástupu.)

Král: Čím to budeme jíst? Má někdo příbor?

Obr: Sůl. Nemá někdo z vás u sebe sůl?

Bystrozraký: Mám celý sáček.

Obr: Tak se vzájemně osolte.

Jason: Tak takový oběd zamýšlíš. Ale to ses přepočítal. Kryj se, srabe! (Jason vyrazí se štětkou a s kbelíkem za kulisy.)

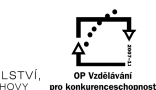
Zlatovláska: Ach, tatínku, nemohu se na to dívat!

Bystrozraký: Ani nemusíte, princezno. Těm, kdo nesnesou pohled na ten lítý boj, poslouží můj bystrý zrak. Princ Jason, jak vidím, se obrovi směle postavil. Obr se naklání a hledá prince v porostu. Princ Jason se snaží obra vylákat a mečem ho zatím jen tak o'ukává. A jak vidím, bude obtížné od sebe soupeře odlišit, protože mají oba bílé kabáty. Teď se princ Jason zachytil obrova prstu a už ho mydlí. Ale nejde to, přátelé, nejde to. Prst je samá pěna, ale prsten ne a ne dolů. A tak princ dotírá přímo na obrovo citlivé místo, na brňavku. A tak je to správné. To byl úder, přátelé! A toto bola naozaj pekná akcia! Obr umdlévá, a teď se obr Koloděj s hanbou, ano, přátelé, doslova s hanbou plazí z bojiště. A není to obr, je to princ Jason.

Jason (připotácí se na scénu): Myslím, že má dost... tuhý kořínek. A víte, co udělal, když viděl, že mu jdu po prstenu? Zabalil ho do kapesníku a strčil si ho do kapsy. Silou tu nic nezmůžeme.

Otázky:

1. O jaký literární druh se jedná? Určete žánr.
2. Které postavy zde vystupují?
3. Uveďte téma ukázky.
4. V čem spočívá komika ukázky?
5. Najděte slovní hříčky.
6. Jak se nazývá text psaný proloženým písmem?
7. Jak zní originální název pohádky? Určete, kdo z uvedených autorů vytvořil její písemnou podobu: František Ladislav Čelakovský, Karel Jaromír Erben, Karel Čapek.
8. Najděte frazeologické obraty.
9. Vysvětlete slova: zhurta, srab, lítý, brňavka. Z které vrstvy slovní zásoby pochází?
10. Najděte slova složená.
11. Jak vzniklo jméno Jason?
12. Najděte v textu podstatné jméno látkové. Vysvětlete jejich podstatu.
13. U spojení oba soupeři uveďte 7. pád množného čísla.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní list byl vytvořen v rámci projektu "Nová cesta za poznáním", reg. č. CZ.1.07/1.5.00/34.0034, za finanční podpory Evropského sociálního fondu a rozpočtu ČR.

Uvedená práce (dílo) podléhá licenci Creative Commons
Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko

Odpovědi:

1. Drama. Komédie.
2. Obr Koloděj, princezna Zlatovláska, princ Jasoň, král, Bystrozraký.
3. Najdou obra Koloděje, který chtěl Zlatovlásku za ženu. Princ Jasoň s ním svede boj, aby získal prsten, ale nepodaří se mu to. Budou ho muset získat lstí.
4. Autoři užívají jazykový humor, v promluvě Bystrozrakého je užita parodie na komentáře sportovních utkání, zvýrazněná užitím slovenštiny. Situační humor: nepůjde oba bojovníky od sebe odlišit, protože mají bílé kabáty, i když je zjevné, že obr je mnohem větší než princ, obr se plazí z bojiště, ale není to obr, je to princ Jasoň.
5. Slovní hříčky: stvůro – nestvůro, vzájemně se osolte – ochutit solí, expresivně oplatit něčím nepříjemným, princ se chytil prstu a už ho mydlí – přeneseně bít někoho, blízkost slov prst a prsten, má dost – už nemá sílu a dodatek tuhý kořínek.
6. Scénické poznámky. Zachycují, co mají herci dělat, a jak vypadá prostředí.
7. Dlouhý, Široký a Bystrozraký. Karel Jaromír Erben.
8. Půjde to po dobrém, přepočítal ses, oťukává ho, mít tuhý kořínek.
9. Zhurta - prudce, srab – zbabělec, lýtý – zuřivý, brňavka – citlivé místo. Zhurta a lýtý patří mezi knižní slova, srab a brňavka mezi nespisovnou češtinu.
10. Složená slova: panebože, Bystrozraký, Zlatovláska, Koloděj.
11. Historický titul, který náležel šlechtici: Vaše Jasnosti.
12. Podstatné jméno látkové: sůl. Taková slova označují jedním tvarem část i celek.
13. S oběma soupeři.

Seznam literatury:

Divadlo Jára Cimrmana. 1. vydání. Praha a Litomyšl: PASEKA, 2009. ISBN 978-80-7185-973-4. Strana 241.

PALA, Karel, VŠIANSKÝ, Jan. Slovník českých synonym. 2. vydání. Praha: NLN, s.r.o., 1996. ISBN 80-7106-059-3.

KUDĚLKA, Viktor. Malý labyrint literatury. 1. vydání. Praha: ALBATROS, 1983.

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. 2. vydání. Praha: ACADEMIA 2000. ISBN 80-200-0493-9.

